

עו"ד ארז אהרונז

עורך דין בשר ודיגיטל

שינויים טכנולוגיים עתידים לשנות ללא הכר את מקצוע עריכת הדין

עריכת הדין, עדיף להיות זה שנמצא על הגלגל, ולא זה שמנסה לעכבו ונדרס תחתיו. המקצוע לרוב לא נעלם בגלל הקדמה, אלא משנה פניו. יש שיתנגדו בחריפות לטיעונים לעיל. להגנתם הם יאמרו ששום רובוט לא יחליף את עורך הדין. האם לקוח לחוץ שיושב בתא המעצר ומתלבט האם להיות עד מדינה, יותר על עורך דין אמיתי? האם אפשר יהיה לקיים מלחמת חורמה מכוערת על רכוש בצוואה או משפט גירושין רווי יצרים בלי ייצוג אנושי? ומה על סגירת עסקה, על ניהול משא ומתן, על חקירת עדים? ניהול קשר אישי עם הלקוח ופרשנות יצירתית של החוק, לא יוכלו להתבצע על ידי טכנולוגיה. אבל אופן העבודה יהיה שונה ומבוסס יותר על בינה מלאכותית.

יש גם את צדו השני והאופטימי של המטבע. הטכנולוגיה מייצרת סוגיות משפטיות חדשות שלא היו קיימות בעבר - עורך הדין של היום צריכים ליעץ על המשמעות המשפטית של בלוק צ'יין, על מטבעות וירטואליים, על חתימות אלקטרוניות, על התקפות סייבר, על ניתוחי מידע, על סיכונים וסיכויים בעלייה לענף. התפתחות טכנולוגית גם תצריך התאמה של החוק.

עורכות ועורכי הדין בעולם החדש חייבים להמציא עצמם מחדש - לחשוב כמו אנשי עסקים, לסגל ידע טכנולוגי, לפעול באינטליגנציה רגשית, למכור את היכולות והמוגת שלהם וליצור מערכת יחסים חזקה עם הלקוח. כדי לקבל את העתיד המתרגש ובא על המקצוע באופן ראוי, נדרשת שותפות וחברות בין עורכי דין ורובוטים. יש שאומרים שאין קל מזה, הואיל וממילא קיים ביניהם דמיון רב. כך או אחרת, עורך הדין העתידי לא יהיה עשוי רק מבינה מלאכותית ולא רק מבשר ודם, הוא יהיה עורך דין בשר ודיגיטל.

ללא מגע יד אדם. כמה דוגמאות להמחשה: חיפוש מסמכים לקראת מיוזג או רכישה; ביצוע גילוי נאותות; הרמת דגל כשיש הונאה בחברה; ניהול ההיסטוריה המשפטית של ארגון כלשהו ועוד. הגידול של האוטומציה בעבודה משפטית מבטיח חיסכון גדול ללקוחות. הם יצטרכו לשלם על השירות והמוצר המשפטי, אבל לא על עבודת עורכי דין בשר ודם. חשוב מכך, הלקוחות הולכים לדרוש מעורכי הדין לבצע את השירות באופן דיגיטלי, כי מחשבים הם זריזים יותר וגם עולים הרבה פחות.

מבחינה זו, מקצוע עריכת הדין איננו היחיד שנמצא במגמת שינוי. לא מעט מקצועות צווארון כחול וצווארון לבן נמצאים בתהליך דומה, כמה מהם אפילו על סף הכחדה. האם צריך לפחד או להתעודד מהשינוי הזה? לדעת, צריך להיות ערניים לשינויים, ללמוד אותם במהירות, ולנסות להקדים ככל האפשר את התהליך. הרס יצירתי הוא מונח שטבע הכלכלן האוסטרי יוזף שומפטר, המתאר תהליך של הרס סדר כלכלי ישן, ויצירת סדר כלכלי חדש יעיל יותר. כשמתחולל הרס יצירתי בתחום

ע ורכות ועורכי דין יקרים, בעודכם יושבים במשרדיכם הממוזגים, עושים מאמצים לשרת את לקוחותיכם באופן מיטבי ולמלא שעות עבודה לחיוב, על עתידכם ועתיד המקצוע שבו אתם עוסקים מתחולל קרב איתנים. עיקרו של הקרב הוא על השאלה האם עתיד עריכת הדין שייך לעורכי דין המורכבים מבינה מלאכותית או לעורכי דין העשויים בשר ודם. לא ברור איך תסתיים מערכה זו. יש סיכונים לא מעטים אך גם הזדמנויות רבות. יש לשער שהמערכה לא תהיה עקובה מדם, אבל בהחלט תותיר חללים. רגע לפני שננסה לנבא את העתיד מבלי להיות שוטים, נתרפק על הימים הטובים ההם. פעם לקוח היה מגיע לשעת ייעוץ ולו כדי לקבל תשובה על שיעור המס החל על חברות. בעבר, לקוח היה פוער עיניים על היכולת של עורך דינו לצטט בעל פה מראה מקום של פסק דין רלבנטי. עד לפני ימים לא רבים, לקוח היה מוכן לשלם על שעות העבודה המרובות שעורך דינו היה משקיע בחיפוש מייגע בספרי החוק והפסיקה, כדי למצוא תקדים רלבנטי. פעם לקוחות היו מודים על חשבון שכר הטרחה שהם מקבלים ולא העלו בדעתם להתמקח, לא לפני ולא אחרי. פעם לא הבנו, כמו שאנחנו מבינים היום, שהמקצוע ישנה את פניו מהר כל כך ובאופן כה עמוק.

כיום, אין מידע משפטי שאינו נגיש או שאי אפשר להשיג לכד. כיום, לקוח שמגיע לפגישה עם עורך הדין, ייתכן בהחלט כי הוא מחזיק באמתחתו אסמכתאות וידע לא מבוטלים. הטכנולוגיה מאפשרת ללקוחות ללמוד חומרים ולהגיע לסייעור מוחות עם עורך הדין מעמדה אליה לא יכלו להגיע בעבר.

הטכנולוגיה החדשה ומערכות הבינה המלאכותית מאפשרים היום לבצע דברים רבים